

Suomen kristilliset kansanopistot

Suomen nykyisistä 90 kansanopistosta peräti 44 on sitoutunut kristilliseen arvomaailmaan. Kun päälle lasketaan 11 yhteiskunnallisesti suuntautunutta eli puolueita tai ammattiyhdistysliikettä lähellä olevaa oppilaitosta, on useimmilla kansanopistoilla aatteellinen tausta.

Kristillisiä kansanopistoja on ollut maassamme jo sadan vuoden ajan. Vanhin kristillinen kansanopisto on Laajasalossa toimiva Helsingin kristillinen opisto, joka perustettiin syksyllä 1907.

Kristillisiä opistoja perustivat lähinnä luterilaisen kirkon herätysliikkeet sekä vapaat suunnat – innokkaimpia olivat heränneet, eli körtit, ja evankeliset. Opistoilla haluttiin turvata oman liikkeen arvomaailman siirtyminen nuorisolle, mutta samalla ne mahdollistivat vapaalla sivistystyöllään koulutuksen niillekin, jotka eivät olisi muuten päässeet koulunpenkille.

Kansanopistot ovat valtionosuutta saavia oppilaitoksia ja siten myös opetushallinnon valvonnan alaisia. Kirkosta ne ovat hallinnollisesti vapaita, mutta monet opistot tekevät yhteistyötä seurakuntien kanssa. Yhteydenpito on luonnollista jo siksin, että monet opistot kouluttavat seurakunnille työntekijöitä.

Kukin oppilaitos määrittelee itse, miten kristillisyyttä näkyy arjessa tai opetuksessa. Vaihtelu tässä on suurta, mutta kaikissa opistoissa on kuitenkin näkyvässä kristillinen perusvire.

Oppimisympäristö saattaa olla hyvinkin kristillinen, vaikka kurssit olisivat pääosin yleissivistäviä. Opistoissa pidetään aamuhartauksia ja työvuoden eri tilaisuudet ovat pohjimmiltaan hengellisiä. Samoin kirkkovuoden tapahtumat näkyvät opistojen arjessa. Pyrkimys on siihen, että kristillisyyttä näkyisi arjessa etenkin lähimmäisen-rakkautena ja toisten kunnioittamisena.

Kaikki hengellinen toiminta on vapaaehtoista, opiskelijat saavat itse päättää osallistumisestaan.

Tällä hetkellä monet kansanopistot ovat taloudellisissa vaikeuksissa sillä kilpailu koulutuksen kentässä on kovaa ja kilpailun säännöt erilaiset eri osallistujilla.

Lähes kaikki muu koulutus on osallistujilleen maksutonta, joten opiskelijoiden saanti kansanopistojen maksullisiin koulutusohjelmiin on vaikeaa.

Opintotasetilityyppisillä valtionavustuspäätöksillä on mahdollisuus turvata taloudellisesti tasa-arvoinen asema myös kansanopistoissa opiskeleville oppilaille. Samalla tämä antaisi kansanopistoille normaalin kilpailuaseman muiden oppilaitosten rinnalla.

Kristillisillä opistoilla on tehtävää enemmän kuin koskaan: uusia kohderyhmiä jotka tarvitsevat kipeästi apua ja henkilökohtaista panosta ovat koulutuksellisesti väliinputoajat, vähäisen pohjakoulutuksen omaavat, syrjäytymisuhan alaiset, syrjäseutujen asukkaat, vanheneva väestö. Maahanmuuttajat ovat jo nyt tärkeä koulutettava ryhmä. Kaikki nämä ihmiset tarvitsevat yhteisöllisyyttä, yksilöllistä huomioimista ja tukea opinnoissaan.

Kansanopistotyö koostuu yleissivistävästä, ammatillisesta sekä muusta aikuiskoulutuksesta, joka kasvattaa ja vahvistaa aktiivista kansalaisuutta. Monialaisina oppilaitoksina kansanopistot voivat tarjota em. kohderyhmiin kuuluville ihmisille uuden tai ensimmäisen todellisen mahdollisuuden hakea ja löytää oma paikkansa yhteiskunnan ja työelämän aktiivisena kansalaisena.

Pekka Knuutti 13.5.2008